

N:o 30.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående ändring i villkoren för öfverlåtelse till Göteborgs stad af eganderätten till kronans andel i förra ostindiska kompaniets fastighet i nämnda stad; gifven Stockholms slott den 24 januari 1890.

Med bifall till en af Kongl. Maj:t i nådig proposition den 2 april 1886 gjord framställning beslöt samma års Riksdag att medgifva, att, med upphörande af den genom kongl. brefvet den 24 april 1863 Göteborgs museum omedelbart förunnade nyttjanderätt till kronans andel i förra ostindiska kompaniets hus i nämnda stad, samma andel med eganderätt finge öfverlätas till Göteborgs stad under förbehåll,

att den skulle användas för musei ändamål, så att försäljning, pantförskrifning eller utbyte deraf icke utan Kongl. Maj:ts tillstånd finge ske;

att de i byggnaden till statens och stora nordiska telegrafbolagets telegrafstationer samt till förrådsrum för telegrafmateriel med mera använda lokaler, tillökade med antingen de i byggnadens östra flygel belägna två större rum, hvilka begagnats till ritsalar, eller annat deremot svarande utrymme i huset efter Kongl. Maj:ts bestämmande för all framtid till telegrafverket kostnadsfritt upplättes, att med oinskränkt nyttjanderätt och fritt förfogande, så som telegrafstyrelsen funne för ändamålet lämpligt, af verket innehafvas, derest icke andra till läge och utrymme fullt tjenliga lokaler, som af Kongl. Maj:t godkändes, blefve af staden, likaledes kostnadsfritt för staten, till samma ändamål upplättna;

samt att staden på lämpligt ställe tillhandahölle kronan ett fullgodt magasin för upplag af minst 20,000 kubikfot oriad spanmål.

Bih. till Riksd. Prot. 1890. 1 Saml. 1 Afd. 18 Häft.

I anledning af en utaf Göteborgs stadsfullmäktige i underdånighet gjord framställning vill Kongl. Maj:t, under åberopande af bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag, härmed föreslå Riksdagen att medgifva sådan ändring i de af Kongl. Maj:t och Riksdagen år 1886 fastställda vilkor för upplåtelse med eganderätt till Göteborgs stad af kronans andel i förra ostindiska kompaniets fastighet, eller hus och tomter under n:o 59 i 5:te och n:o 19 i 6:te roten af Göteborgs stad, att, jemte det föreskrift meddelas derom, att den till staden öfverlättna fastighetsandelen eller det vederlag, som genom försäljning eller annorledes kan därför erhållas, endast må för Göteborgs musei ändamål och räkning användas, staden lemnas rätt att utan Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd medgifva försäljning, pantförskrifning eller utbyte af ifrågavarande fastighetsandel.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

F. v. Essen.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
24 januari 1890.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern friherre ÅKERHJELM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve LEWENHAUPT,
Statsråden: friherre VON OTTER,
WENNERBERG,
friherre PALMSTIERNA,
friherre VON ESSEN,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre von Essen föredrog i underdånighet en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län med underdånig skrifvelse den 30 april sistlidet år insänd, af stadsfullmäktige i Göteborg gjord underdånig ansökning om öfverlåtelse på vissa angifna vilkor till staden af eganderätten till kronans andel i förra ostindiska kompaniets fastighet i Göteborg;

öfver hvilken ansökning telegrafstyrelsen sig i underdånighet yttrat, hvarefter kammarkollegium och statskontoret på nådig befallning gemensamt afgifvit underdånigt utlåtande.

Departementschefen anförde härvid:

»Med anledning af en utaf styrelsen för Göteborgs museum, åthvilket staden Göteborg till lokal kostnadsfritt upplåtit den i dess ego varande ena hälften af förra ostindiska kompaniets hus i nämnda stad, i underdånighet gjord framställning att, för vinnande af erforderligt ökad utrymme för såväl museet som den i staden varande slöjdföreningens skola, äfven kronans hälft af nämnda hus måtte varda för alla tider till Göteborgs museum kostnadsfritt upplåten under de vilkor, som Kongl. Maj:t kunde finna vara betryggande för vinnande af de med upplåtelsen afsedda ändamål, föreslog Kongl. Maj:t, efter det vederbörande myndigheter yttrat sig i ärendet, i nådig proposition den 5 december 1862 rikets ständer, att kronans andel uti förra ostindiska kompaniets hus i Göteborg måtte kostnadsfritt och för alla tider till stadens museum upplåtas, mot skyldighet för denna inrättning att ansvara för husets underhåll och onera af hvad slag det vara måtte med följande vilkor i öfrigt, nemligen:

1:o att huset fortfarande skulle användas för uppgifvet ändamål eller museets och slöjdskolans behof, såvida ej Kongl. Maj:t härutinnan medgäfve någon förändring;

2:o att de lokaler i kronans hälft af omförmälda byggnad, hvilka för det dåvarande vore åth telegrafinrättningen anvisade, äfven för framtiden härtill bibehölles, derest icke annan fullt tjenlig lokal, som af Kongl. Maj:t godkändes, för detta ändamål i stället anskaffades och inreddes;

3:o att antingen i det ifrågavarande huset eller på annat lämpligt ställe tillhandahölles kronan ett fullgodt magasin för upplag af minst 20,000 kubikfot oriad spanmål; samt

4:o att upplåtelsen icke egde rum, förr än nyssnämnda vilkor blifvit behörigen fullgjorda och hinder till följd af gällande kontrakt rörande uthyrda lägenheter icke mötte;

och borde Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hålla tillsyn öfver fullgörandet af de vid upplåtelsen fästade vilkor, hvilkas åsidosättande komme att föranleda upplåtelsens upphörande.

Sedan rikets ständer i underdånig skrifvelse den 11 april 1863 anmält, att de till berörda framställning lemnat bifall, meddelades genom nådigt bref till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 24 i samma månad Kongl. Maj:ts och rikets ständers omförmälda beslut till vederbörandes efterrättelse.

Jag tillåter mig här erinra, att den första upplåtelsen af lokal för telegrafinrättningen inom kronans ifrågavarande egendom skedde genom

nådiga brefvet den 7 mars 1862, hvarigenom förordnades, att de i bemälda hus af förvaltaren af det derstädes tillförene inrymda kronomagasin förut innehafda lägenheter, bestående af fyra rum, ett kök, ett hvalf, användt till visthus, jemte bryggghus, bagarestuga, vagnbod och åtskilliga andra uthus, skulle från och med den 1 april samma år till telegrafverket upplåtas för att inredas till lokal såväl för telegrafstationen som för linieförrådet och till sådant ändamål af telegrafverket framgent disponeras.

Denna lokal blef emellertid sedermera otillräcklig för telegrafstationens behof af ökad utrymme, hvarför tid efter annan förändringar måst vidtagas till vinnande af erforderlig utvidgning af stationen. Sålunda blefvo i början af år 1872, efter öfverenskommelse med museistyrelsen, stationens dåvarande vaktmästarerum och källare, hvilka voro för museum behöfliga, utbytta emot ett större rum i östra flygeln, hvilket inreddes till det nuvarande apparatrummet. Sedan vidare styrelsen för det stora nordiska telegrafbolaget i Köpenhamn, hvilket den 13 december 1872 erhållit nådig koncession till anläggning af undervattenskablar mellan Sverige, Danmark och England, med åberopande af § 6 i nämnda koncession, påkallat telegrafstyrelsens medverkan för anskaffande af lokal för den telegrafstation, som bolaget måste inrätta i Göteborg till befordrande af kabelkorrespondensen och hvilken lokal i enlighet med föreskrifterna i nyssnämnda paragraf borde anordnas i omedelbar förbindelse med statens telegrafstation derstädes, träffade telegrafstyrelsen aftal med museistyrelsen om förhyrande för stora nordiska telegrafbolagets räkning i kronans andel i det åt museum upplåtna huset af två mindre och ett större rum, gränsande omedelbart intill statstelegrafstationens ofvanberörda nya apparatrum, mot en hyra af 1,500 kronor om året. Då sedermera år 1875 en utvidgning af lokalen för sistnämnda station å nyo blef af behofvet påkallad, kunde det erforderliga utrymmet icke vinnas på annat sätt, än att förbemälda bolag afstod en mindre del af den för dess räkning förhyrda lägenheten, emot det att svenska telegrafverket åtog sig att med en tredjedel eller 500 kronor deltaga i den årliga hyran. En från telegrafverkets sida senare gjord framställning hos museistyrelsen om upplåtelse till telegrafstationen af de i samma våning som stationen belägna två större rum, hvilka varit använda till ritlokaler för eleverna i Göteborgs slöjdskola, kunde icke af museistyrelsen bifallas, emedan nämnda rum vore af nöden för musei egen räkning för begagnande till bibliotek.

Till följd af museets behof af ökad utrymme uppstod emellertid fråga om att antingen fullständigt ombygga ifrågavarande hus eller uppföra en ny

museibyggnad, men då beslutet härom var beroende af, huruvida museum kunde vinna full eganderätt till den åt museum upplåtna byggnaden, anhöll museets styrelse år 1886, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen, att full eganderätt till kronans andel i denna byggnad måtte varda museum eller alternativt Göteborgs stad beviljad på enahanda vilkor, hvarpå museum innehade upplåtelsen för all tid till byggnaden.

Med anledning häraf föreslog Eders Kongl. Maj:t, efter inhemtande af vederbörande myndigheters yttranden, i nådig proposition den 2 april nyssnämnda år Riksdagen att medgifva, att, med upphörande af den genom nådiga brevet den 24 april 1863 Göteborgs museum omedelbart förunnade nyttjanderätt till kronans andel i förra ostindiska kompaniets hus i nämnda stad, samma andel med eganderätt finge öfverlåtas till Göteborgs stad under förbehåll,

att den skulle användas för musei ändamål, så att försäljning, pantförskrifning eller utbyte deraf icke utan Eders Kongl. Maj:ts tillstånd finge ske,

att de i byggnaden till statens och stora nordiska telegrafbolagets telegrafstationer samt till förrådsrum för telegrafmateriel med mera använda lokaler, tillökade med antingen de i byggnadens östra flygel belägna två större rum, hvilka begagnats till ritsalar, eller annat deremot svarande utrymme i huset, efter Eders Kongl. Maj:ts bestämmande för all framtid till telegrafverket kostnadsfritt upplättes, att med oinskränkt nyttjanderätt och fritt förfogande, så som telegrafstyrelsen funne för ändamålet lämpligt, af verket innehafvas, derest icke andra till läge och utrymme fullt tjenliga lokaler, som af Eders Kongl. Maj:t godkändes, blefve af staden, likaledes kostnadsfritt för staten, till samma ändamål upplåtna,

samt att staden på lämpligt ställe tillhandahölle kronan ett fullgodt magasin för upplag af minst 20,000 kubikfot oriad spanmål.

Berörda framställning blef af Riksdagen bifallen, hvarefter Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande genom nådigt bref den 21 maj 1886 bemyndigades att å kronans vägnar om egendomens öfverlåtan på Göteborgs stad under de af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen bestämda vilkor med stadsfullmäktige upprätta skriftligt aftal.

Förslag till dylikt aftal blef jemväl af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande upprättadt och till stadsfullmäktige öfverlemnadt. I en af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande med underdånig skrifvelse den 30 april nästlidet år insänd skrift af den 17 i samma månad hafva emellertid stadsfullmäktige i underdånighet anfört, hurusom, enligt stadsfullmäktiges

mening, för vinnande af ändamålet med museistyrerelsens förut omförmälda underdåniga ansökan erfordrades, att ifrågavarande fastighet i sin helhet och alltså äfven den del deraf, som nu begagnades af telegrafverket, finge för museets behof användas. Stadsfullmäktige hade därför, med begagnande af den i 1886 års nådiga bref antydda utväg, beslutit att i utbyte mot de i byggnaden till statens och stora nordiska telegrafbolagets telegrafstationer samt till förrådsrum för telegrafmateriel m. m. upplåtna lokaler kostnadsfritt och med eganderätt erbjuda kronan stadens vid Vestra Hamngatan och Vallgatan belägna stenhus med tomt under n:o 35 i 2:dra roten, med en tomtareal af 12,440 kvadratfot och ett värde af minst 100,000 kronor. Ehuru 1886 års nådiga bref endast omnämnde kronans andel i förra ostindiska kompaniets hus, antog stadsfullmäktige, att det nådiga brefvet jemväl afsåge kronans andel i de tomter, å hvilka huset låge, hvarför, till undvikande af missförstånd, äfven tomterna syntes böra utsättas i öfverlåtelsehandlingen. På sätt stadsfullmäktiges protokoll visade, hade stadsfullmäktige äfven beslutit att, om och när öfverlåtelsen till staden af kronans andel i fastigheten kommit till stånd, kostnadsfritt öfverlåta densamma med eganderätt till museiinstitutionen under vilkor att museiinstitutionen icke skulle ega att afhända sig eller pantsätta hela eller någon del af fastigheten eller att å densamma utföra byggnadsföretag till ökande af utrymmet för museets samlingar, med mindre stadsfullmäktige förut lemnat bifall till ifrågasatt försäljning, pantförskrifning eller sådant byggnadsföretag. Enär staden alltså ansvarade för att kronans ifrågavarande fastighetsandel eller därför inflytande vederlag städse skulle för museets ändamål användas, hade stadsfullmäktige — hvilka i följd häraf ansett sig hafva anledning antaga, det Eders Kongl. Maj:t icke skulle finna skäl vägra att, i sammanhang med godkännande af de till telegrafverket erbjudna lokaler i huset n:o 35 inom stadens 2:dra rote, meddela nådigt tillstånd för staden att, om och när stadsfullmäktige så pröfvade lämpligt, försälja, utbyta eller pantsätta ofta berörda andel i förra ostindiska kompaniets hus — trott sig kunna och böra såsom ett bland vilkoren för öfverlåtelse till kronan af eganderätten till stadens fastighet n:o 35 i 2:dra roten fästa rättighet för staden att, utan vidare särskildt tillstånd af Eders Kongl. Maj:t, få verkställa försäljning, utbyte eller pantsättning af den kronan nu tillhöriga andelen i förra ostindiska kompaniets fastighet.

På grund af det anförda hafva stadsfullmäktige, som funnit sig förhindrade att godkänna det af Eders Kongl. Maj:ts befallninghafvande upprättade kontraktsförslag, i underdånighet anhållit, att kronans andel i förra

ostindiska kompaniets fastighet, hus och tomter under n:o 59 i 5:te och n:o 19 i 6:te roten af Göteborgs stad, måtte till staden öfverlätas med full eganderätt, mot det att staden till kronan med full eganderätt öfverläte stadens fastighet, hus och tomt under n:o 35 i 2:dra roten, i befintligt skick och med tillträde senast å den dag inom tolf månader efter det kontraktet mellan kronan och staden blifvit å stadens vägnar af dess drätselkammare undertecknad, som vid sistnämnda tillfälle af drätselkammaren utsattes, samt under vilkor i öfrigt:

att den till staden öfverlätna fastighetsandelen eller det vederlag, som genom försäljning eller annorledes kunde därför erhållas, endast finge för Göteborgs musei ändamål och räkning användas;

att försäljning, pantförskrifning eller byte af ifrågavarande fastighetsandel finge verkställas utan Eders Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd;

att den genom nådiga brefvet den 24 april 1863 museet för evärdlig tid förunnade nyttjanderätt till fastighetsandelen samtidigt med stadens tillträde deraf upphörde;

att staden åtoge sig att på lämpligt ställe i Göteborg tillhandahålla kronan ett fullgodt magasin för upplag af minst 20,000 kubikfot oriad spanmål; samt

att telegrafverkets lokaler i förra ostindiska kompaniets hus till staden afträddes senast tre månader efter kronans tillträde af fastigheten under n:o 35 i stadens 2:dra rote.

Öfver förevarande af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande till bifall förordade framställning har telegrafstyrelsen den 12 juli nästlidet år afgifvit infordradt underdånigt yttrande och dervid hufvudsakligen anfört: att enligt de upplysningar, styrelsen varit i tillfälle att inhemta, den i utbyte erbjudna fastighetens värde, som af stadsfullmäktige uppskattats till minst 100,000 kronor, fullt uppginge till nämnda belopp; att telegrafstationen å den erbjudna tomten skulle få ett fördelaktigt läge, hvilket blefve än mer centralt i den mån bebyggandet i stadens utkanter fortginge; att af tomtens areal, 1,096,6 kvadratmeter, ett område af endast 643,4 kvadratmeter vore bebygdt, hvadan den befintliga byggnaden kunde, när framtida behof sådant påfordrade, utsträckas å ytterligare 233,6 kvadratmeter; att byggnaden rätt väl egnade sig för inredning af en tidsenlig telegrafstation med särskilda lokaler å nedra botten för telegrammers mottagande och utsändande samt apparatrum en trappa upp; att de af telegrafverkets och stora nordiska telegrafbolagets telegrafstationer för närvarande begagnade lokaler omfattade — med inberäkning af den tillökning i utrymme,

som jemlikt Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut skulle för eganderrättens öfverlåtande till staden af museistyrelsen ytterligare beredas — en golfyta af 666,9 kvadratmeter, hvarjemte uthuslägenheternas ytvidder utgjorde 119,9 kvadratmeter, eller tillsammans 786,8 kvadratmeter, under det att i det nu erbjudna husets två våningar golfytorna utgjorde 1,287 kvadratmeter, hvadan äfven utan utrymmets ökande genom tillbyggnad telegrafstationens behof af utvidgade lokaler kunde anses blifva i nu föreslagna byggnaden för framtiden betryggadt; att stora nordiska telegrafbolaget, hvars station jemväl skulle inrymmas i berörda byggnad, förklarar sig godkänna den föreslagna lokalen samt vara villigt att för densamma erlægga en hyra af 1,500 kronor för år; att, sedan telegrafverket öfvertagit Bell-telefonbolagets till staten inlösta telefonanläggningar i Göteborg och dess omnejd, en stor fördel skulle beredas derigenom, att centraltelefonstationen till ifrågavarande telefontät finge förläggas i en staten tillhörig egendom och särskildt inom samma hus som telegrafstationen, i hvilket afseende den till telegraflokaler ifrågasatta byggnaden äfven kunde komma till nytta, enär på nedra botten finnes en till telefonbyrå lämplig lägenhet på tre rum, hvilken icke behöfde för telegrafstationerna användas, samt i byggnaden lätt kunde genom uppförande af en tredje våning beredas passande lokaler för en centraltelefonstation; att, enligt ett på styrelsens föranstaltande af sakkunnig person upprättadt förslag, de kostnader, som skulle åsamkas telegrafverket genom byggnadens reparation och aptering till telegrafstation, komme att, med inberäkning af kostnaden för möjligen behöflig förstärkning af grunden, uppgå till högst 20,000 kronor, hvilken utgift dock komme att fullt uppvägas af den hyra, 1,500 kronor, som skulle erläggas af stora nordiska telegrafbolaget; men att dessa reparationer med flera arbeten jemte derpå följande flyttning af telegrafstationerna dock icke kunde med säkerhet påräknas blifva utförda inom den af stadsfullmäktige beräknade tid af tre månader, hvadan den tidsperiod, inom hvilken telegrafverket efter öfvertagande af den erbjudna egendomen borde öfverlemna till staden sina nuvarande lokaler i förra ostindiska kompaniets hus, syntes böra utsträckas till sex månader.

På grund af hvad telegrafstyrelsen sålunda anfört och med framhållande af den stora fördel, som skulle beredas telegrafverket genom att få sina lokaler förlagda i eget hus utan att, såsom nu vore fallet, lida intrång af annan institution i samma egendom, hade styrelsen alltså ansett sig ega fullt skäl att tillstyrka det ifrågasatta bytet med nyss antydda utsträckning af den tid, inom hvilken telegrafverket skulle till Göteborgs stad öfver-

lemna de lokaler, som af samma verk och stora nordiska telegrafbolaget för närvarande innehades i förra ostindiska kompaniets hus.

I gemensamt, på grund af nådig remiss afgifvet utlåtande af den 15 november sistlidet år hafva kammarkollegium och statskontoret meddelat, att enligt 1888 års taxeringslängder för Göteborgs stad kronans andel i förra ostindiska kompaniets fastighet, hus och tomter under n:o 59 i stadens 5:te och n:o 19 i dess 6:te rote, uppskattats till 200,000 kronor samt huset och tomten under n:o 35 i 2:dra roten till 90,000 kronor, äfvensom att genom nådiga brefvet till chefen för allmänna magasinsinrättningens utredning den 29 juli 1825 medgifvits utbyte af det så kallade Santesson-ska sockerbruket i Göteborg, som för inrättningen inköpts, mot kommerserådet N. Björnbergs då egande hälft af förra ostindiska kompaniets hus, men att någon annan åtkomsthandling för kronan till nämnda fastighetsandel hvarken i statskontoret, der allmänna magasinsinrättningens efterlemnade handlingar förvarades, eller i riksarkivet kunnat påträffas. Då kollegierna icke kunde antaga, att Kongl. Maj:t och rikets ständer vid upplåtelsen till Göteborgs museum af nyttjanderätten till kronans andel i förra ostindiska kompaniets hus velat förbehålla kronan nyttjanderätten till de tillhörande tomtdelarne; då enligt telegrafstyrelsens underdåniga utlåtande i ärendet det skulle blifva till stor fördel för telegrafverket att till lokal erhålla den fastighet, Göteborgs stadsfullmäktige erbjöde kronan; och då det ej syntes vara att befara, det ändamålet med berörda upplåtelse, som varit att gagna en inrättning för vetenskap, konst och annat mera, skulle förfelas, om stadsfullmäktige berättigades att, efter det meranämnda fastighetsandel till staden afståtts, densamma utan Eders Kongl. Maj:ts tillstånd försälja, pantförskrifva eller utbyta med vilkor, att det vederlag, som erhålles genom försäljning eller annorledes, för musei ändamål och räkning användes, tillstyrkte kollegierna för sin del bifall till ansökningen, dock att i den bytesafhandling, som blefve upprättad, borde intagas, utom hvad i öfrigt blifvit aftaladt, att kronan afhände sig oftanämnda fastighetsandel med den rätt, kronan innehade densamma; att stadens fastighet öfverlemnades till kronan fri från in-teckningar; samt, på sätt telegrafstyrelsen föreslagit, att efter öfverlemnandet deraf telegrafverkets och stora nordiska telegrafbolagets innehafvande lokaler skulle så snart ske kunde och senast inom sex månader till staden afträdas i det skick, hvori de då befunnas.

Hvad först beträffar stadsfullmäktiges i Göteborg erbjudande att i utbyte mot den statens telegrafverk och stora nordiska telegrafbolaget tillkommande nyttjanderätt till vissa lokaler i kronans hälft af förra ostindi-

ska kompaniets hus under full eganderätt till kronan öfverlåta stadens fastighet under n:o 35 i 2:dra roten, var redan i nådiga brefvet den 21 maj 1886 förutsatt, att staden skulle ega att i stället för de till beskaffenheten närmare angifna lokaler i det ifrågavarande huset, hvilka skulle för all framtid till telegrafverket upplåtas, ega att till samma ändamål, kostnadsfritt för staten, upplåta andra till läge och utrymme fullt tjenliga lokaler, som af Eders Kongl. Maj:t godkändes. Då nu, med afseende å hvad telegrafstyrelsen anfört, det måste anses otvifvelaktigt, att det föreslagna utbytet skulle ställa sig för telegrafverket synnerligen fördelaktigt, tvekar jag icke att tillstyrka Eders Kongl. Maj:t att godkänna detsamma, dock att, på sätt telegrafstyrelsen föreslagit, den tid, inom hvilken telegrafverkets och stora nordiska telegrafbolagets nuvarande lokaler skola till staden öfverlemnas, bestämmes till sex månader efter den dag, då den erbjudna fastigheten till kronan öfverlemnats, äfvensom att uttryckligt förklarande bör af staden meddelas derom, att sistnämnda fastighet lemnas gravationsfri; lärande Eders Kongl. Maj:t, derest denna min tillstyrkan vinner nådigt bifall, finna Göteborgs stad genom sitt omförmälda erbjudande hafva uppfyllt det nu ifrågavarande villkoret för öfverlåtelse till staden af kronans hälft i förra ostindiska kompaniets hus.

Göteborgs stadsfullmäktige hafva emellertid i sin underdåniga skrivelse af den 17 april 1889 gjort framställning om viss ändring i de af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen i öfrigt fastställda vilkor för öfverlåtelse till staden af kronans hälft i förra ostindiska kompaniets hus. Medan nemligen bland dessa vilkor ingick bestämmelsen, att sagda fastighetsandel skulle användas för musei ändamål, så att försäljning, pantförskrifning eller utbyte deraf icke utan Eders Kongl. Maj:ts tillstånd finge ske, hafva stadsfullmäktige, som ansett ändamålet med upplåtelsen icke fullständigt kunna ernås, derest icke staden tillades en friare dispositionsrätt öfver fastighetsandelen, föreslagit, att den hithörande bestämmelsen måtte så formuleras, att den till staden öfverlätna fastighetsandelen eller det *vederlag*, som genom försäljning eller annorledes kunde därför erhållas, endast användes för Göteborgs musei ändamål och räkning, men att försäljning, pantförskrifning eller utbyte af fastighetsandelen finge ske utan Eders Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd. Med den i 1886 års nådiga bref stadgade inskränkning i stadens dispositionsrätt öfver fastighetsandelen åsyftades betryggandet af ändamålet med upplåtelsen, som varit att gagna den ifrågavarande inrättningen för vetenskap, konst och industri. Som emellertid något skäl icke finnes att betvifla, att icke enahanda säkerhet skulle ernås genom Göte-

borgs stads utfästelse att ansvara derför, att fastighetsandelen eller det vederlag, som derför kunde erhållas, endast skulle användas för museets ändamål och räkning, och, med afseende å hvad stadsfullmäktige anført, anledning jemväl finnes till antagande, att det med upplåtelsen afsedda syftemål skulle genom det begärda tillståndets medgifvande på ett verksammare sätt befordras, anser jag mig kunna till bifall förorda stadsfullmäktiges framställning äfven i denna del; och hemställer jag alltså, att Eders Kongl. Maj:t täcktes inhemta Riksdagens samtycke till den ifrågasatta förändringen i upplåtelsevilkoren.

Ehuru något tvifvel icke torde kunna förefinnas derom, att icke den af Eders Kongl. Maj:t och 1886 års Riksdag medgifna öfverlåtelse till Göteborgs stad under eganderätt af kronans andel i förra ostindiska kompaniets hus afsett kronans egande andel i hela denna fastighet och således äfven kronans andel i de tomter, å hvilka huset är beläget, torde, då Göteborgs stadsfullmäktige sådant påyrkat, uttryckligt förklarande derom böra meddelas; och lär slutligen, derest aftal med staden kommer till stånd, i detta böra, på sätt kammarkollegium och statskontoret hemställt, intagas, att fastighetsandelen öfverlåtes med den rätt kronan densamma innehar.

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t ville i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva sådan ändring i de af Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen år 1886 fastställda vilkor för upplåtelse med eganderätt till Göteborgs stad af kronans andel i förra ostindiska kompaniets fastighet, eller hus och tomter under n:o 59 i 5:te och n:o 19 i 6:te roten af Göteborgs stad, att jemte det föreskrift meddelas derom, att den till staden öfverlättna fastighetsandelen eller det vederlag, som genom försäljning eller annorledes kan derför erhållas, endast må för Göteborgs musei ändamål och räkning användas, staden lemnas rätt att utan Eders Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd medgifva försäljning, pantförskrifning eller utbyte af ifrågavarande fastighets-handel.»

Hvad föredragande departementschefen sålunda yttrat och hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla, och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Hugo Malm.